

Lumijoen pohjavesialueiden luokitus- ja rajausmuutokset

Laki vesien- ja merenhoidon järjestämisestä (1299/2004) edellyttää, että Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus luokittelee ja rajaa pohjavesialueet vedenhankintakäyttöön soveltuvuuden ja suojelutarpeen perusteella luokkiin 1, 2, 1E, 2E tai E. Luokitus perustuu vuonna 2015 voimaan tulleeseen lainsäädännön muutokseen (1263/2014, luku 2a). Uuden lainsäädännön myötä kaikkia aikaisemmin luokiteltuja pohjavesialueita tarkastellaan niiden suojelutarpeen ja vedenhankinnan käyttöön soveltuvuuden kannalta kuin ne määriteltäisiin ensimmäisen kerran.

1-luokkaan kuuluvat alueet ovat vedenhankintaa varten tärkeitä pohjavesialueita, joiden vettä käytetään tai jota on tarkoitus käyttää yhdyskunnan vedenhankintaan taikka talousvetenä enemmän kuin keskimäärin 10 m³/vrk tai yli viidenkymmenen ihmisen tarpeisiin. 2-luokkaan luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvat pohjavesialueet, jotka pohjaveden antoisuuden ja muiden ominaisuuksiensa perusteella soveltuvat 1-luokan mukaiseen käyttöön. Lisäksi E-luokkaan luokitellaan pohjavesialueet, joiden pohjavedestä jokin pintavesi- tai maaekosysteemi on suoraan riippuvainen (1E, 2E tai E). Aikaisemmin käytössä ollut luokka III poistuu käytöstä ja siihen kuuluvat alueet joko luokitellaan uudelleen luokkiin 1, 1E, 2, 2E tai E tai poistetaan pohjavesialuerekisteristä (POVET). Aiemmin poistetut pohjavesialueet (luokka IV) tarkastellaan uudelleen edellä mainitulla tavalla. Pohjavesialueluokat ilmaistaan jatkossa arabialaisin numeroin, jotta uusien säännösten perusteella luokitellut alueet voidaan erottaa aikaisemmin luokitelluista alueista.

Lumijoen pohjavesialueet

Lumijoen kunnan alueelle on vuonna 1995 valmistuneen pohjavesialueiden kartoitus- ja luokitustyön tuloksena rajattu neljä pohjavesialuetta eli Linnakangas, Latomäki (rajattu 2012), Isokangas ja Kivikangas, joista viimeksi mainittu sijaitsee Siikalatvan kunnan alueella ja on poistettu myöhemmässä vaiheessa pohjavesiluokituksesta. Pohjavesialueista Linnakangas ja Latomäki on luokiteltu tärkeiksi pohjavesialueiksi eli luokkaan I kuuluviksi. Kunnan länsiosassa sijaitseva Isokangas on vedenhankintaan soveltuva pohjavesialue ja sen vuoksi se on luokiteltu luokkaan II.

Pohjavesialueiden hydrogeologinen kuvaus ja vedenotto

Linnakankaan pohjavesialue on rakenteeltaan matala, selännemäinen harju, jonka ydinosa on pääasiassa karkeaa soraa. Lievealue koostuu hiekasta, joka on levinnyt paikoin laajalle rantavoimien vaikutuksesta. Myös silttikerrokset ovat yleisiä hiekkakerrostumien välissä. Pohjavesialueen muodostumisalueen pinta-ala on lähes 2 km² ja alueella muodostuu pohjavettä

arviolta 1 400 m³/d. Linnakankaan pohjavesialueella sijaitsee Hirvasniemen vedenottamo, josta otetaan lähes kaikki Lumijoen talousvesi (330 m³/d).

Latomäen pohjavesialue kuuluu samaan harjujaksoon kuin Isokangas ja Linnakangas. Pohjavesialue muodostuu matalasta, keskikohdaltaan laajentuneesta harjusta, jonka pintatopografiaa luonnehtivat pienehköt selänteet ja supat. Maa-aines on pääasiassa hiekkaa. Muodostuman keskiosassa on harjun pituussuuntainen kapea ja kerrospaksuudeltaan ohut sorakerros. Latomäen alueelle on tutkittu kaksi vedenottamon paikkaa. Latomäellä arvioidaan pohjavettä muodostuvan noin 430 m³/d.

Isokankaan pohjavesialueella on pinta-alaltaan suurin piirtein samankokoinen kuin Linnakangas. Muodostuvan pohjaveden määräksi on arvioitu noin 800 m³/d. Pohjavesialueen pintatopografiaa luonnehtivat hiekkaiset ranta- ja dyynikerrostumat. Pohjois-Pohjanmaalla suoritetun POSKI-hankkeen yhteydessä alue on todettu vedenhankintaan soveltuvaksi eli alue sijoittuu luokkaan 2.

Lumijoen pohjavesialueiden uudelleen luokitukset ja rajausmuutokset

Linnakankaan (11436001) ja Latomäen (11436002) pohjavesialueet luokitellaan uuden luokitusmenetelmän mukaisesti 1-luokkaan eli vedenhankintaa varten tärkeäksi pohjavesialueeksi. Isokangas (11436054) luokitellaan vedenhankintakäyttöön soveltuvaksi eli 2-luokkaan. Edellä mainituille pohjavesialueille ei tehdä rajausmuutoksia. Aiemmin poistettua Kivikankaan (11436053) pohjavesialuetta ei palauteta pohjavesialueluokitukseen mukaan.

Lisätiedot

Lisätietoja antavat ylitarkastaja Heikki Kovalainen (puh. 0295 038 356) ja geologi Helena Vikstedt (puh. 050 351 3152) Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksesta. Vaihteen puhelinnumero on 0295 038 000.

Oulussa 9. marraskuuta 2017

Pohjois-Pohjanmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus